

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત વડી અદાલત, અમદાવાદ

વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૨૩૩૦/૨૦૧૪

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી સી.એલ. સોની

=====

૧	શું સ્થાનિક સમાવારપત્રોના રિપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવાની પરવાનગી આપવામાં આવે છે?	ના
૨.	રિપોર્ટર્સને સંદર્ભિત કરવાં કે નહિ?	હા
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવાં ઈચ્છે છે?	ના

૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન કે તેનાં હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમ સબબ કોઈ મહત્વપૂર્ણ કાયદાકીય ના પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	
૫.	દીવાની ન્યાયાધીશને પરિપત્રિત કરવું કે નહિ?	ના

=====

કલ્પેશ કોટન ઇન્ડસ્ટ્રીઝ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ....અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને ર....સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

શ્રી મિહિર ઠાકોર, વરિષ્ઠ વકીલ, સાથે શ્રી વી.સી. વાઘેલા, વકીલ, અરજદાર(ઓ) નં. ૧ માટે શ્રી નિરજ આશર, એ.જી.પી., સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ માટે શ્રી મિહિર જોષી, વરિષ્ઠ વકીલ, સાથે શ્રી દીપેન દેસાઈ, વકીલ, સામાવાળા(ઓ) નં. ૩ માટે સામાવાળા(ઓ) નં. ૨ માટે ડી.એસ. દ્વારા નોટિસ બજાવવામાં આવેલ છે

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી સી.એલ. સોની

તારીખ : ૦૬/૦૫/૨૦૧૪

મૌખિક ચુકાદો

૧. ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ દાખલ કરાયેલ આ કેસમાં અરજદાર કંપનીએ ગુજરાત રાજ્યના સહકાર વિભાગના સંયુક્ત સચિવ (અપીલ) દ્વારા રિવિઝન અરજી ક્રમાંક ૫૩ ઓફ ૨૦૧૩ માં તા. ૧૭મી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૩ ના રોજ પસાર કરાયેલ હુકમને રદ કરવા માટે પ્રાર્થના કરી છે અને વધુમાં સામાવાળા ક્રમાંક ૩ – કૃષિ ઉત્પાદન બજાર સમિતિ, બોટાદને તેને લાયસન્સ આપવા નિર્દેશ કરવાની પણ પ્રાર્થના કરી છે

૨. અરજીપત્રમાં દર્શાવ્યા મુજબ, અરજદાર અને તેની અન્ય બે સહોદર સંસ્થાઓ કપાસ અને કપાસના બીજના વ્યવસાયમાં પ્રવર્તે છે. વર્ષ ૨૦૧૧-૧૨ માટે લાયસન્સના નવીનીકરણ બાબતે અરજદારની અરજી સ્વીકારવામાં આવી નહોતી, કારણ કે અરજદારે ઓક્ટોબર, ૨૦૦૨થી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૦ સુધીના ગાળામાં રૂપિયા ૧૯,૩૦,૫૫૯.૦૦ તથા મોડા ચુકવણીનું વ્યાજ તરીકે બાકી બજાર ફી ચૂકવી નહોતી અને અરજદારે બજાર ફી સંબંધિત આવશ્યક માહિતી, અરજદારને વારંવાર વિનંતીઓ કરવામાં આવવા છતાં, પૂરી પાડી નહોતી. તેથી અરજદારે તા. ૯.૪.૨૦૧૧ના પત્ર દ્વારા એ જાણવા માંગ્યું કે રૂપિયા

૧૯,૩૦,૫૫૯.૦૦ની બજાર ફીની માંગ કયા વ્યવહારો અને કયા વર્ષો માટે કરવામાં આવી હતી. બજાર સમિતિએ તા. ૧૩.૪.૨૦૧૧ના પત્ર દ્વારા વર્ષ ૨૦૦૨થી ૨૦૧૧ સુધીના સંબંધિત વર્ષો માટે બજાર ફીની અચૂકવણી અથવા ઓછી ચૂકવણી બાબતની વિગતો આપી હતી. ઉક્ત પત્ર દ્વારા બજાર સમિતિએ અરજદારને હિસાબની પુસ્તકો અને ખરીદી રજીસ્ટર તેમજ વાણિજ્ય કર વિભાગમાં રજૂ કરાયેલા વળતરની વિગતો જેવા અન્ય દસ્તાવેજો સાથે હાજર રહેવા પણ જણાવ્યું હતું; તેમ ન કરતાં બજાર સમિતિ દ્વારા આવશ્યક કાર્યવાહી કરવામાં આવશે તેમ જણાવાયું હતું. તા. ૧૫.૪.૨૦૧૧ના પત્ર દ્વારા બજાર સમિતિને લાયસન્સના નવીનીકરણનો ઇનકાર કરવાના નિર્ણયને પરત ખેંચવા અને કાયદાને જાણીતી પ્રક્રિયાનું પાલન કરવા વિનંતી કરવામાં આવી હતી. વધુમાં તા. ૧૯.૪.૨૦૧૧ના પત્ર દ્વારા અરજદારે બજાર સમિતિને એવી આવશ્યક માહિતી અરજદારને ઉપલબ્ધ કરાવવા વિનંતી કરી હતી જેના આધારે બજાર સેસની માંગણી કરવામાં આવી હતી.

૩. ત્યારબાદ અરજદારે વર્ષ ૨૦૧૧ ની અપીલ ક્રમાંક ૧૨૫ દાખલ કરીને, સામાવાળા ક્રમાંક ૨ – કૃષિ બજાર અને ગ્રામિણ નાણાંના નિયામક સમક્ષ, પરવાનો નવીકરણ કરવા ઇનકાર કરવાના બજાર સમિતિના નિર્ણયને પડકાર્યો હતો. અપીલ બાકી હોવા દરમિયાન, બજાર સમિતિને એવું લાગતાં કે અરજદાર બજાર ઉપકર ટાળવાના હેતુથી પોતાના ગોડાઉનોમાં મુકાયેલ કૃષિ ઉપજનો જથ્થો વેચી નાખી શકે, તેણે અરજદારના ગોડાઉનને સીલ કરી દીધું. ત્યારબાદ

નિયામકે તા. ૨૪.૧૦.૨૦૧૧ ના હુકમથી અરજદારની અપીલનો નિર્ણય કરીને એવો નિર્દેશ આપ્યો કે અરજદાર પોતાની હિસાબી પુસ્તકો તથા અન્ય સંબંધિત સહોદર સંસ્થાઓની હિસાબી પુસ્તકો બજાર સમિતિ સમક્ષ તેની તપાસ અને બજાર ઉપકરના આકલન માટે રજૂ કરે અને અરજદાર દ્વારા બજાર ફી ભરપાઈ કરવામાં આવ્યા પછી, બજાર સમિતિ પરવાના નવીકરણ માટેની અરજીનો નિર્ણય કરશે. બજાર સમિતિ દ્વારા લગાવવામાં આવેલી સીલ બાબતે, નિયામકે એવો હુકમ કર્યો કે બજાર સમિતિએ પોતાની વિવેકસત્તાનો ઉપયોગ કરીને યોગ્ય નિર્ણય લેવો.

૪. સામાવાળા નં.૨ ના ઉપરોક્ત જણાવેલ હુકમને કૃષિ અને સહકાર વિભાગના ઉપસચિવ (અપીલ) સમક્ષ વર્ષ ૨૦૧૧ ની પુનર્વિચારણા અરજી નં.૫૨૮ દાખલ કરીને પડકારવામાં આવ્યો હતો, જેમણે શરૂઆતમાં અરજદારના ગોડાઉન પરથી સીલ ખોલવા બાબતનો આંતરિમ હુકમ કર્યો હતો, પરંતુ અનુસંધાને તા. ૧૬.૧૧.૨૦૧૧ ના હુકમથી તે રદ કરવામાં આવ્યો હતો, અને પુનર્વિચારણા અરજીને અંતિમ સુનાવણી માટે નિશ્ચિત કરવામાં આવી હતી. આંતરિમ હુકમ રદ કરનાર એવો હુકમ આ અદાલતના વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ સમક્ષ વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૭૧૯૨ ઓફ ૨૦૧૧ માં પડકારનો વિષય બન્યો હતો. ઉક્ત અરજી બાકી હોવા દરમિયાન, અરજદારે વર્ષ ૨૦૧૧ ની પુનર્વિચારણા અરજી નં. ૫૨૮ પરત ખેંચી લીધી હતી. ઉપરોક્ત જણાવેલ અરજીમાં, આ અદાલતના વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે બજાર સમિતિને ગોડાઉન પરથી સીલ

ખોલવાનો નિર્દેશ આપતો આંતરિમ હુકમ કર્યો હતો, જેને આ અદાલતની માનનીય ખંડપીઠ સમક્ષ લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૨૧૦૨ ઓફ ૨૦૧૧ માં પડકારવામાં આવ્યો હતો; પરંતુ તે દરમિયાન, અરજદારે વર્ષ ૨૦૧૧ નો વિશેષ દીવાની દાવો નં. ૧૯૯ પણ બજાર સમિતિ દ્વારા જારી કરાયેલી વસુલાતની નોટિસને પડકારતા દાખલ કર્યો હતો, જેમાં અરજદારે વસુલાતની નોટિસ હેઠળની રકમ માટેનો ચેક જમા કરાવવાની શરતે વસુલાત પર સ્થગિતી આપવામાં આવી હતી.

૫. જોકે, લેટર્સ પેટન્ટ અપીલમાં, માનનીય વિભાગીય ખંડપીઠે એવો હુકમ કર્યો કે સીલ હેઠળ રહેલા કુલ માલમાંથી અંદાજે રૂ. ૧,૧૦,૦૦,૦૦૦.૦૦ ના બજાર મૂલ્યનો માલ અલગ કરવામાં આવે અને અરજીકર્તાને રૂ. ૧,૧૦,૦૦,૦૦૦.૦૦ મૂલ્યના માલને બાદ કરતાં બાકીના માલને ઉઠાવી લઈ જવાની પરવાનગી આપવામાં આવે, સાથે સાથે અરજીકર્તાને વધુમાં એવો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો કે ઉઠાવી લઈ જવા માટે પરવાનગી અપાયેલ માલનું બજાર વિસ્તારમાં વેચાણ ન કરવું. કારણ કે ઉપરોક્ત રૂ. ૧,૧૦,૦૦,૦૦૦.૦૦ ની રકમ સુરક્ષિત કરવામાં આવી હતી, તેથી અરજીકર્તાને સિવિલ અદાલતમાં જમા કરાયેલ ચેક પરત ખેંચવાની પરવાનગી આપવામાં આવી અને પક્ષકારોને બાકી રહેલી અરજીએ નિર્ણય માટે માનનીય એકલ ન્યાયાધીશ સમક્ષ અરજી કરવા માટે મુક્ત રાખવામાં આવ્યા.

૬. એવું જણાય છે કે અરજદારે લાઇસન્સ મંજૂર કરવા માટે માર્કેટ કમિટીને દિશાનિર્દેશ આપવામાં આવે તેવી માંગ સાથે ફરીથી અપીલ ક્રમાંક ૨૧ ની ૨૦૧૨ દાખલ કરી હતી. માર્કેટ કમિટીએ આ પ્રકારની અપીલ સામે એવો આક્ષેપ ઉઠાવ્યો કે અરજદારે આ અદાલત તથા નિયામક દ્વારા અગાઉ કરવામાં આવેલા આદેશોનું પાલન કર્યું નહોતું અને એ પણ દર્શાવવામાં આવ્યું કે જ્યાં સુધી અરજદાર માર્કેટ ફી જમા ન કરે અનેemarkેટ કમિટીની તપાસ માટે હિસાબની પુસ્તકો રજૂ ન કરે, ત્યાં સુધી અરજદાર લાઇસન્સના નવીનીકરણ માટેની તેની અરજીના પુનર્વિચાર માટે હકદાર નહોતો. નિયામકે એ નોંધ સાથે અપીલ નામંજૂર કરી કે અરજદારે અગાઉના આદેશોનું પાલન કર્યું ન હોવાથી કોઈ હસ્તક્ષેપ કરવો જરૂરી બનતો નથી.

૭. ઉપરોક્ત હુકમને અરજદારે ગુજરાત કૃષિ ઉપજ બજાર અધિનિયમ, ૧૯૬૩ ની કલમ ૪૮ હેઠળ પુનર્વિચાર અરજી ક્રમાંક ૫૩ ઓફ ૨૦૧૩ દાખલ કરીને સંયુક્ત સચિવ (અપીલ), કૃષિ અને સહકાર વિભાગ સમક્ષ પડકાર્યો હતો. પુનર્વિચાર સત્તાધિકારીએ નોંધ્યું હતું કે અરજદારે આ અદાલત તથા નિયામક દ્વારા કરવામાં આવેલ આદેશો મુજબ કાર્ય કર્યું નહોતું અને જે વર્ષ ૨૦૧૧-૧૨ માટે પરવાનાનું નવીનીકરણ કરવા અરજી કરવામાં આવી હતી તે વર્ષ પણ પૂર્ણ થઈ ગયું હતું; તેથી નિયમો અનુસાર પરવાના માટે નવી અરજી કરવી અરજદાર માટે ખુદ્દી રહેશે. આ અવલોકનો સાથે, અરજદારની પુનર્વિચાર અરજી વિવાદિત હુકમ દ્વારા નામંજૂર કરવામાં આવી હતી.

૮. અરજદારના પરવાના ના નવીનીકરણથી ઇનકાર કરવાની માર્કેટ કમિટીની કાર્યવાહીનું સમર્થન કરવા માટે વિવિધ દસ્તાવેજો સાથે જવાબરૂપ સોગંદનામું રજૂ કરીને માર્કેટ કમિટીની તરફથી આ અરજીનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો છે.

૯. આ અદાલત સમક્ષ અરજાની પ્રથમ સુનાવણી વખતે, અરજદાર તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી મિહિર ઠાકોરે, વિદ્વાન વકીલ શ્રી વી.સી. વાઘેલા સાથે રજૂઆત કરતાં જણાવ્યું હતું કે રૂ. ૧૯,૩૦,૫૫૯.૦૦ ની પ્રારંભિક માંગણી બાબતે બજાર સમિતિએ અરજદારને કોઈ માહિતી/સામગ્રી પૂરી પાડી નહોતી, અને તેમ છતાં માંગણી રૂ. ૨૭ લાખ સુધી અને ત્યારબાદ કોઈ આધાર વિના રૂ. ૧.૧૦ કરોડ સુધી વધારવામાં આવી હતી. શ્રી ઠાકોરે રજૂ કર્યું હતું કે અરજદાર પાસેથી બજાર શુલ્કની આટલી વિશાળ માંગણી કરવામાં આવી હોય ત્યારે બજાર સમિતિ પાસેથી માહિતી/વિગતો માંગવામાં અરજદાર સંપૂર્ણપણે યોગ્ય હતો. શ્રી ઠાકોરે રજૂ કર્યું હતું કે એક તરફ આવી માહિતી અરજદારને આપવામાં આવતી નહોતી અને બીજી તરફ માત્ર આ શંકાના આધારે કે અરજદારે બજાર શુલ્કની ચુકવણી ટાળી છે, બજાર સમિતિ દ્વારા બજાર શુલ્કના આકલન માટે અરજદારને છેલ્લા નવ વર્ષના હિસાબી પુસ્તકો રજૂ કરવા કહેવામાં આવતું હતું. શ્રી ઠાકોરે રજૂ કર્યું હતું કે બજાર સમિતિ દ્વારા આપવામાં આવતું અનુજ્ઞાપત્ર હંમેશાં એક વર્ષ માટે જ હોય છે અને તેથી એક વર્ષથી વધુ સમયગાળા માટે અરજદારને તપાસાર્થે પોતાના હિસાબી પુસ્તકો રજૂ કરવા કહેવામાં બજાર સમિતિ ન્યાયસંગત નહોતી. શ્રી ઠાકોરે રજૂ કર્યું હતું કે સમિતિ દ્વારા અરજદારને અપાતા

દરેક અનુજ્ઞાપત્રમાં એવી શરત સમાવાયેલી હતી કે જ્યારે અને જ્યારે બજાર સમિતિ અનુજ્ઞાપત્રધારક પાસેથી હિસાબો માંગે, ત્યારે તે અનુજ્ઞાપત્રધારકે પૂરા પાડવાના રહે. આવી શરતનું પાલન અનુજ્ઞાપત્ર જે સમયગાળા માટે અપાયેલું હોય તે સમયગાળા માટે કરવાનું રહે છે અને આવી શરતનું પાલન ન થવું તે જણાવાયેલા સમયગાળા માટે અનુજ્ઞાપત્રની શરતના ભંગ તરીકે ગણાવી શકાય. શ્રી ઠાકોરે રજૂ કર્યું હતું કે અગાઉના વર્ષોના હિસાબી પુસ્તકો રજૂ ન કરવાનું અનુજ્ઞાપત્રના નવીનીકરણનો ઈનકાર કરવા માટે આધાર બનાવવામાં આવી શકતું નથી.

૧૦. ઉપરોક્ત દલીલોની સામે, સામાવાળા ક્રમાંક ૩ની માર્કેટ કમિટીની તરફેથી વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી મિહિર જોષી, વિદ્વાન વકીલ શ્રી દીપેન દેસાઈ સાથે હાજર રહી, રજૂ કર્યું કે માર્કેટ કમિટી દ્વારા માર્કેટ સેસની માંગણી તથા નવ વર્ષોના હિસાબો રજૂ કરવાની બાબતો, અરજદારની અપીલમાં નિંયામક દ્વારા અગાઉ કરવામા આવેલા હુકમથી અને અરજદારે કરેલી રિવિઝન એપ્લિકેશન પરત ખેંચી લેવાથી, અંતિમ રીતે નિષ્પન્ન થઈ ગઈ હતી અને તેથી હવે અરજદારને નિયામક સમક્ષ બીજી વખત અપીલ દ્વારા, રાજ્ય સરકાર સમક્ષ રિવિઝન એપ્લિકેશન દ્વારા અને અત્રે આ અદાલત સમક્ષની આ અરજીએ પણ, એ જ મુદ્દાઓ ફરીથી ઉઠાવવાનો અવકાશ નથી. શ્રી જોષીએ રજૂ કર્યું કે માર્કેટ કમિટીએ વર્ષ ૨૦૦૨ થી ૨૦૧૧ સુધીના વર્ષો માટે માર્કેટ ફીનું ઓછું ચુકવણું અથવા બિલકુલ ચુકવણું ન થવા અંગેની વિગતો અરજદારને અગાઉથી જ આપી

દીધી હતી. શ્રી જોષીએ વધુમાં રજૂ કર્યું કે અરજદારનો માર્કેટ કમિટીના બાકી લેવાં અંગે કોઈપણ રકમ ચૂકવવાનો કોઈ ઈરાદો નથી અને તેથી તે કોઈ કારણ વગર આ અદાલત સહિત વિવિધ મંચો સમક્ષ વાદવિવાદ ચલાવતો રહ્યો છે. આ તબક્કે, થોડી ચર્ચા પછી, શ્રી ઠાકોરની વિનંતી પર મામલો મુલતવી રાખવામાં આવ્યો.

૧૧. ત્યારબાદની સુનાવણીમાં, વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી ઠાકોરે પોતાના મુદ્દાને દબાણપૂર્વક રજૂ કરતાં અદાલતનું ધ્યાન લાઈસન્સની શરતો તેમજ અધિનિયમ અને નિયમોની કેટલીક જોગવાઈઓ તરફ દોર્યું કે જે વર્ષ માટે લાઈસન્સના નવીનીકરણ માટે અરજી કરવામાં આવી હોય તે વર્ષને પૂર્વવર્તી એક વર્ષથી વધુ ગાળાના હિસાબી પુસ્તકો અને અન્ય સામગ્રી રજૂ કરવા બજાર સમિતિ માંગણી કરી શકે તેમ નથી અને જો અરજદાર અન્યથા લાઈસન્સનું નવીનીકરણ મેળવવા માટેની અન્ય આવશ્યકતાઓનું પાલન કરતો હોય, તો આવી હિસાબી વિગતો બજાર સમિતિની તપાસ માટે રજૂ ન કરવી, લાઈસન્સના નવીનીકરણથી ઇનકાર કરવાનો આધાર બની શકે નહીં. શ્રી ઠાકોરે રજૂઆત કરી કે માનનીય વિભાગીય ખંડપીઠે બજાર સમિતિને રૂપિયા ૧.૧૦ કરોડ મૂલ્યના માલનો જમીકમ ચાલુ રાખવાની પરવાનગી આપતાં આપેલા હુકમથી બજાર સમિતિનો હિત પહેલેથી જ સુરક્ષિત થયેલો હોવાથી, બજાર સમિતિએ અરજદારે નવ વર્ષના હિસાબો રજૂ કરવાની બજાર સમિતિની માંગણીનું પાલન ન કર્યું હોય તે છતાં, અરજદારની લાઈસન્સના નવીનીકરણ માટેની અરજીનો વિચાર કરવાની ફરજ હેઠળ છે. આ

તબક્કે, અદાલતે વિદ્વાન વકીલ શ્રી દીપેન દેસાઈ પાસેથી જાણવા માંગ્યું કે નવ વર્ષના બદલે છ વર્ષ માટે અરજદારના હિસાબી પુસ્તકોની તપાસ કરવા બાબતે બજાર સમિતિ સહમત થવી શક્ય બને કે કેમ. તેથી શ્રી દેસાઈએ તે બાબતે બજાર સમિતિ પાસેથી સૂચના મેળવવા માટે મામલો મુલતવી રાખવા વિનંતી કરી. તે મુજબ મામલો મુલતવી રાખવામાં આવ્યો.

૧૨. ત્યારબાદ, આગામી સુનાવણી વખતે, બજાર સમિતિ તરફથી હાજર વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી મિહિર જોષી તથા તેમની સાથે હાજર વિદ્વાન વકીલ શ્રી દીપેન દેસાઈ અદાલતે કરેલા સૂચન અંગે પ્રતિભાવ આપી શકે તે પહેલાં, અરજદાર તરફથી હાજર વિદ્વાન વકીલ શ્રી વી.સી. વાઘેલાએ અદાલત સમક્ષ જણાવ્યું હતું કે અરજદાર છ વર્ષ માટે પણ હિસાબી ચોપડાઓ રજૂ કરવા સંમત થવા ઈચ્છતો નથી. શ્રી વાઘેલાએ રજૂઆત કરી હતી કે, અરજદારના પરવાનાના નવીનીકરણ માટેની અરજીનો નિર્ણય કરવા હેતુસર બજાર સમિતિ દ્વારા તપાસ માટે અરજદારને એક વર્ષથી વધુ સમયગાળાના હિસાબી ચોપડાઓ રજૂ કરવા કહી શકાય કે નહીં, તે બાબતે આ અદાલત નિર્ણય કરે. શ્રી વાઘેલાએ રજૂઆત કરી હતી કે અધિનિયમ તથા ગુજરાત કૃષિ ઉપજ બજાર નિયમો, ૧૯૬૫ (“નિયમો”) ની જોગવાઈઓ બજાર સમિતિને પરવાના ના નવીનીકરણની મંજૂરી માટે પૂર્વશરત તરીકે એક વર્ષથી વધુ સમયગાળાના હિસાબી ચોપડાઓની તપાસ ઉપર આગ્રહ રાખવાની પરવાનગી આપતી નથી. શ્રી વાઘેલાએ રજૂઆત કરી હતી કે અરજદાર બજાર સમિતિના કેટલાક સભ્યોની માંગણીઓને આધીન

થયો નહોતો, માત્ર એ કારણસર અરજદારને અનાવશ્યક રીતે હેરાન કરવામાં આવ્યો છે અને પીડિત બનાવવામાં આવ્યો છે, તેમજ અરજદારને તેનો વ્યવસાય ચલાવવાના મૂલ્યવાન હકોમાં એવા આધારે હસ્તક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે, જે અરજદારના પરવાના ના નવીનીકરણ માટેની અરજી અંગે નિર્ણય લેવા માટે સંબંધિત નથી. શ્રી વાઘેલાએ રજૂઆત કરી હતી કે, અરજદાર સામે બજાર સમિતિની રૂ.૧.૧૦ કરોડની કથિત બાકી રકમ બાબતે આ અદાલતે એકવાર બજાર સમિતિના હિતનું સંરક્ષણ કરી દીધું છે, ત્યારબાદ બજાર સમિતિએ અરજદારનો પરવાનો નવીનીકૃત ન કરવા માટે કોઈ ચુકિતસંગત કારણ રહેતું નથી. આ રીતે, શ્રી વાઘેલાએ આ અરજીએ સ્વીકારી મંજૂર કરવાની તથા રાજ્ય સત્તાધિકારીઓ દ્વારા કરાયેલા વિવાદિત આદેશો રદ કરીને અરજદારને પરવાનો આપવાનો/નવીનીકૃત કરવાનો નિર્દેશ બજાર સમિતિને આપવા વિનંતી કરી હતી.

૧૩. વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી મિહિર જોશીએ ત્યારબાદ રજૂઆત કરી કે અરજદારને હકરૂપે પોતાની પરવાનીનું નવીનીકરણ કરાવવાનો કોઈ અધિકાર પ્રાપ્ત નથી. શ્રી જોશીએ રજૂઆત કરી કે પરવાનીના નવીનીકરણ માટેની દરેક અરજીનો નિર્ણય એવી રીતે કરવો પડે કે જાણે નવી પરવાની માટે અરજી કરવામાં આવી હોય અને તેવી પરવાની માટે અરજી કરનાર વ્યક્તિ પરવાની મંજૂર કરવા માટેની તમામ આવશ્યકતાઓ પૂર્ણ કરતી ન હોય, તો તેને બજાર વિસ્તારમાં વેપાર કરવા માટેની પરવાની મેળવવાનો અધિકાર રહેતો નથી. શ્રી જોશીએ

રજૂઆત કરી કે હાલના મામલે, અરજદાર છેલ્લા નવ વર્ષથી વધુ સમયથી બજાર સેસની ચુકવણી ટાળતો હોવાનું જાણવા મળ્યું છે અને અરજદારને બાકી રહેલ બજાર સેસ ચુકવવા કહેવામાં આવ્યું હોવા છતાં, તેણે ઇરાદાપૂર્વક એવો બજાર સેસ ચૂકવ્યો નથી. શ્રી જોશીએ રજૂઆત કરી કે એક વર્ષથી વધુ સમય માટે પરવાનીના નવીનીકરણ માટે અરજી કરનાર વ્યક્તિ પાસેથી હિસાબી પુસ્તકો રજૂ કરવા માંગવામાં બજાર સમિતિને કોઈ પ્રતિબંધ અધિનિયમમાં કે નિયમોમાં નથી. શ્રી જોશીએ રજૂઆત કરી કે બજાર સમિતિની સ્થાપના અધિનિયમ હેઠળ કૃષિ ઉત્પાદનની વેચાણ અને ખરીદીનું નિયમન કરવાનો ઘોષિત હેતુ રાખીને કરવામાં આવી છે અને બજાર વિસ્તારમાં કૃષિ ઉત્પાદનમાં વ્યવહાર કરતા પરવાનાધારકો તથા અન્ય વ્યક્તિઓ પાસેથી મળતા સેસમાંથી તેને પોતાના કારોબારનું સંચાલન કરવાનું હોય છે અને આવી પરિસ્થિતિમાં, જો બજાર સમિતિ પોતે સંતોષ મેળવવા માગતી હોય કે એવી વ્યક્તિ બજાર સેસની નિયમિત ચુકવણી કરવાની આવશ્યકતાનું પાલન કરતી હતી કે નહીં, તો પરવાનીના નવીનીકરણ માટે અરજી કરનાર કોઈપણ વ્યક્તિ પાસેથી ગમે તેટલા વર્ષોના હિસાબી પુસ્તકોની તપાસ માંગવામાં બજાર સમિતિ સદૈવ ન્યાયસંગત ઠરે છે. શ્રી જોશીએ રજૂઆત કરી કે જો બજાર સમિતિની આવી સત્તા અધિનિયમ અને નિયમોની જોગવાઈઓમાં વાંચવામાં નહીં આવે, તો બજાર સેસની ચુકવણી ચતુરાઈપૂર્વક ટાળતા લોકો પર બજાર સમિતિનો કોઈ અંકુશ રહેશે નહીં. શ્રી જોશીએ રજૂઆત કરી કે માત્ર એટલા કારણે કે પરવાનાધારકે બજાર સમિતિ દ્વારા તપાસ માટે હિસાબી પુસ્તકો રજૂ કરવાની એક શરત સાથે પરવાની એક વર્ષ માટે

અપાય છે, તેથી એક વર્ષથી આગળના સમયગાળાના હિસાબી પુસ્તકો તપાસ માટે માંગવાની બજાર સમિતિની સત્તાઓ અને અધિકાર ખતમ થઈ જતા નથી. શ્રી જોશીએ રજૂઆત કરી કે જો અરજદારે બજાર વિસ્તારમાં પોતાના દ્વારા કરાયેલા વ્યવહારો સંબંધિત હિસાબી પુસ્તકો સદ્દભાવથી જાળવી રાખ્યા હોય, તો અરજદારે તેવા હિસાબી પુસ્તકો રજૂ કરવામાં સંકોચ અનુભવવો જોઈએ નહીં. તેથી શ્રી જોશીએ ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની સત્તાઓના ઉપયોગમાં આ અરજી સ્વીકારવી નહીં એવી વિનંતી કરી.

૧૪. પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા બાદ એવું જણાય છે કે વર્ષ ૨૦૧૧-૧૨ માટે લાઈસન્સના નવીનીકરણનો ઈનકાર કરવાનો બજાર સમિતિનો નિર્ણય જ્યારે શરૂઆતમાં અરજદાર દ્વારા સામાવાળા ક્રમાંક ૨-ડિરેક્ટર સમક્ષ પડકારવામાં આવ્યો, ત્યારે ડિરેક્ટરે એવો હુકમ કર્યો હતો કે અરજદારે પોતાની હિસાબી પુસ્તકોની તપાસ કરાવી લે અને બજાર સેસનું આકલન કરાવી લે તથા બજાર સેસની બાકી રકમની ચુકવણી કર્યા બાદ, બજાર સમિતિએ નિયમો અનુસાર લાઈસન્સના નવીનીકરણ અંગે અરજદારની અરજીએ નિર્ણય કરવો. પ્રતિશપથપત્ર સાથે મુકાયેલો ડિરેક્ટરનો તા. ૨૪.૧૦.૨૦૧૧નો આ હુકમ અરજદારે પુનર્વિચાર સત્તાધિકારી સમક્ષ રિવિઝન અરજી ક્રમાંક ૫૨૮ ઓફ ૨૦૧૧ દાખલ કરીને પડકાર્યો હતો. એવું જણાય છે કે રિવિઝન અરજીમાં અરજદારે પુરશીસ રજૂ કરી હતી, જેની નકલ પાનું ૬૫એ પર મુકાયેલ છે, જેમાં જણાવાયું હતું કે એ જ વિષયવસ્તુ માટે અરજદારે વડી અદાલત સમક્ષ વિશેષ

દીવાની અરજી ક્રમાંક ૧૭૧૯૨ ઓફ ૨૦૧૧ તરીકે રિટ અરજી દાખલ કરી હતી અને બે સ્થળે કાર્યવાહી ચાલુ રાખવી શક્ય ન હોવાથી, રિટ અરજીમાં અરજદારના અધિકારોને અક્ષુન્ન રાખીને અને રિટ અરજીની કાર્યવાહી પર કોઈ અસર કર્યા વિના તથા રિટ અરજીનો નિકાલ થયા બાદ વધુ કાર્યવાહી હાથ ધરવાના અધિકારને ચાલુ રાખવા માટે, રિવિઝન અરજી પાછી ખેંચવાની પરવાનગી આપવામાં આવે.

૧૫. અરજદારનો એવો પુરશિસ સ્વીકારવામાં આવ્યો હતો અને તે અનુસાર પુનરાવલોકન અરજીનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો. આથી, અરજદાર નિયામકના તે હુકમથી બંધાયેલો રહ્યો, જેના દ્વારા અરજદારને બજાર સમિતિની તપાસ માટે હિસાબની પુસ્તકો રજૂ કરવાની, બજાર સમિતિ દ્વારા બજાર સેસની આકારણી કરાવવાની અને ત્યારબાદ તે આકારણી મુજબ બજાર સેસ ચૂકવવાનો તથા માત્ર ત્યાર પછી જ નિયમો અનુસાર પરવાનાની નવીનીકરણ માટેની અરજી અંગે બજાર સમિતિ દ્વારા નિર્ણય કરાવવાનો બાંધછોડ હતો. વિષયની આવી સ્થિતિમાં, અરજદારની અપીલમાં સામાવાળા ક્રમાંક ૨ – નિયામક દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમમાં ઉચ્ચ સત્તાધિકારી અથવા સક્ષમ અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતી અદાલત દ્વારા હસ્તક્ષેપ કરવામાં આવ્યો ન હોય ત્યાં સુધી, અરજદારની પરવાનાની નવીનીકરણ માટેની અરજીનો પુનર્વિચાર કરવાનો કોઈ પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નહોતો અને તેથી અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલ વિવાદનો બીજો ચક્ર, એટલે કે વર્ષ ૨૦૧૨ની અપીલ ક્રમાંક ૨૧, માન્ય નહોતો. તેથી, સામાવાળા

ક્રમાંક ૨-નિયામકે તા. ૧૫.૧૨.૨૦૧૨ના હુકમથી ઉક્ત અપીલ યોગ્ય રીતે નામંજૂર કરી હતી અને પુનરાવલોકન સત્તાધિકારીએ પણ નિયામકના ઉક્ત હુકમમાં યોગ્ય રીતે હસ્તક્ષેપ કર્યો નહોતો અને આમ તા. ૧૭મી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૩નો વિવાદિત હુકમ પસાર કરતાં કોઈ ભૂલ કરી નહોતી.

૧૬. વિદ્વાન વકીલ શ્રી વાઘેલાએ તેમ છતાં રજૂઆત કરી કે અરજદારને એક વર્ષથી વધુ સમયગાળા માટે હિસાબના પુસ્તકો તપાસ માટે રજૂ કરવા કહેવાની બજાર સમિતિની કાર્યવાહી કાનૂની સત્તા વિના હોય અને બાકી સેસની ચુકવણી માટે બજાર સમિતિની માંગ માનનીય વિભાગીય ખંડપીઠ દ્વારા કરવામાં આવેલા આદેશોથી યોગ્ય રીતે સુરક્ષિત કરવામાં આવી હોય, ત્યારે અગાઉની અપીલમાં નિર્દેશક દ્વારા કરવામાં આવેલ હુકમ અને અરજદાર દ્વારા પુનર્વિચાર અરજી પરત ખેંચવામાં આવી હોવા છતાં, અરજદારને બજાર સમિતિ વિરુદ્ધ એવી રાહત માંગવામાં અડચણરૂપ બનશે નહીં કે અરજદાર દ્વારા લાયસન્સના નવીનીકરણ માટે કરવામાં આવેલી અરજી અંગેનો પોતાનો નિર્ણય બજાર સમિતિએ અરજદારના એક વર્ષથી વધુ સમયગાળાના હિસાબના પુસ્તકોની તપાસ માટે આગ્રહ રાખ્યા વગર અને બાકી બજાર સેસની રકમની ચુકવણી માટે આગ્રહ રાખ્યા વગર પુનર્વિચાર કરે.

૧૭. ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ, યદ્યપિ અદાલત એવો નિષ્કર્ષ કરે છે કે રાજ્ય સત્તાધિકારીઓ સમક્ષ કાર્યવાહી ના અગાઉના ચક્રમાં નિષ્પન્ન થયેલા મુદ્દાઓને અરજદારને ફરીથી ઉઠાવવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં તે આધાર પર અરજી

નામંજૂર થવી જરૂરી છે, તેમ છતાં, કારણ કે વિદ્વાન વકીલ શ્રી વાઘેલાએ એવી દલીલ રજૂ કરી કે બજાર સમિતિને એક વર્ષથી વધુ સમયગાળા માટે હિસાબની ચોપડીઓનું નિરીક્ષણ માંગવાનો અધિકાર પ્રાપ્ત નથી, અદાલતનું મંતવ્ય છે કે આવી દલીલનો વિચાર કરવો આવશ્યક છે.

૧૮. અધિનિયમની કલમ ૯ ની જોગવાઈઓ મુજબ, બજાર વિસ્તારમાં નિર્દિષ્ટ પ્રકારના કૃષિ ઉત્પાદનના ખરીદ-વેચાણનું કાર્યક્ષમ નિયમન કરવા માટે નિયામક દ્વારા દરેક બજાર વિસ્તાર માટે બજાર સમિતિ સ્થાપિત કરવામાં આવે છે. આવી બજાર સમિતિએ બજારનું જતન અને સંચાલન કરવાનું, કૃષિ ઉત્પાદનના ધોરણીકરણનું કાર્ય કરવાનું, તેમજ નિયામક સમયાંતરે જે સુવિધાઓ આપવા હુકમ કરે તેવી સુવિધાઓ બજારમાં ઉપલબ્ધ કરાવવાની અને જે કૃષિ ઉત્પાદનના ખરીદ-વેચાણ સાથે તેનો સંબંધ હોય તે બાબતે બજાર વિસ્તારમાં અધિનિયમ, નિયમો, ઉપનિયમો તથા અધિનિયમ હેઠળ આપવામાં આવેલ પરવાનાની શરતોનો અમલ કરાવવાનો હોય છે. બજાર સમિતિને બજાર વિસ્તારમાં વ્યવહાર કરવા માટે વેપારી, સામાન્ય આડતિયો અને અન્ય વ્યક્તિઓને સામાન્ય પરવાનો અથવા કોઈ નિર્ધારિત વ્યવહાર કે વ્યવહારોના હેતુ માટે વિશેષ પરવાનો આપવાનો અથવા તેનો નવીનીકરણ કરવાનો અધિકાર છે. બજાર સમિતિને તેના કારણો નોંધ્યા બાદ કોઈપણ પરવાનો આપવાનો ઈનકાર કરવાનો પણ અધિકાર છે. તેથી, કોઈપણ વ્યક્તિએ બજાર વિસ્તારમાં ધંધો અને વેપાર કરવા માટે બજાર સમિતિ પાસેથી પરવાનો મેળવવો આવશ્યક

છે, અને બજાર સમિતિ દ્વારા જેને પરવાનો આપવામાં આવ્યો હોય તેવી વ્યક્તિએ બજાર વિસ્તારમાં વેચાણ અને ખરીદીના કોઈપણ વ્યવહારમાં પરવાનાની શરતો મુજબ તેમજ અધિનિયમ, નિયમો અને ઉપનિયમોની જોગવાઈઓ અનુસાર વ્યવહાર કરવો પડે છે. પરવાના વિના કોઈપણ વ્યક્તિને હક્કરૂપે બજાર વિસ્તારમાં કૃષિ ઉત્પાદનના વેચાણ અને ખરીદીના વ્યવહારો કરવાનો અધિકાર નથી. તેથી, પ્રશ્ન એ છે કે જે વ્યક્તિ પરવાનાના નવીનીકરણ માટે અરજી કરે છે, અને જે કાયદાની આવશ્યકતાઓનું પાલન કરતી નથી એવી જણાય છે, તેને તેમ છતાં તેના પરવાનાનું નવીનીકરણ મેળવવાનો અધિકાર છે કે કેમ.

૧૯. અરજિના નોંધપોથી પરથી એવું જણાય છે કે અરજદારને બાકી રહેલ માર્કેટ સેસ જમા કરવા કહેવામાં આવ્યા હોવા છતાં તેણે તે રકમ બજાર સમિતિ સમક્ષ જમા કરી નથી. અરજદારે એવો અભિગમ રાખ્યો છે કે આવી બાકી સેસની માંગણી કરવા માટે બજાર સમિતિ પાસે કોઈ સામગ્રી નથી. નિયમ ૫૩ અનુસાર, બજાર સમિતિ જમ કરાયેલ કૃષિ ઉપજનું વેચાણ કરીને માર્કેટ સેસ વસૂલ કરવા સત્તાધિકૃત છે, તેમ છતાં અરજદારના જમ કરાયેલા માલ બાબતે, આવા જમ માલના વેચાણ માટે કોઈ કાર્યવાહી કરવામાં આવી નહોતી, તેથી વધુમાં વધુ અરજદાર એવો દાવો કરી શક્યો હોત કે બાકી માર્કેટ સેસની માંગણી માનનીય વિભાગીય ખંડપીઠના હુકમથી સુરક્ષિત કરવામાં આવી હતી; પરંતુ જો બજાર સમિતિનો અન્યથા એવો અભિપ્રાય હોય કે અરજદાર નિયમો હેઠળ પરવાનોના

નવીનીકરણનો હકદાર વ્યક્તિ નથી, તો તે નિશ્ચિતપણે અરજદારને પરવાનો મંજૂર કરવા અથવા તેનું નવીનીકરણ કરવા ઇનકાર કરી શકે છે. પરવાનોનું નવીનીકરણ કરવાનો ઇનકાર કરતો એવો નિર્ણય વાજબી અને કાયદેસર ગણાવી શકાય કે નહીં, તેનો પરીક્ષણ પરવાનો મંજૂર કરવા અથવા ઇનકાર કરવા માટેના નિયમોના સંદર્ભમાં કરવાનું રહે છે. નિયમ ૫૬ પરવાનો મંજૂર કરવા અથવા ઇનકાર કરવા અંગે જોગવાઈ કરે છે. તે નીચે મુજબ વાંચાય છે:

“૫૬. લાઇસન્સપ્રાપ્ત વેપારીઓ અને સામાન્ય આડતિયાઓ. – (૧) કોઈ બજાર વિસ્તાર અથવા તેના કોઈ ભાગમાં કૃષિ ઉપજમાં વેપારી તરીકે અથવા સામાન્ય આડતિયા તરીકે વ્યવસાય કરવા માટે લાઇસન્સ મેળવવાની ઇચ્છા ધરાવતો કોઈપણ વ્યક્તિ, બજાર સમિતિ જેવું નક્કી કરે તેવા સ્વરૂપમાં, બજાર સમિતિ સમક્ષ લેખિત અરજી કરશે અને બજાર સમિતિ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે તેવી, પરંતુ રૂપિયા ૨૦૦ ની મહત્તમ મર્યાદા હેઠળની, ફી ભરશે; પરંતુ, બજાર વિસ્તારની બહાર નિવાસ કરતો અને બજાર વિસ્તાર અથવા તેના કોઈ ભાગમાં માત્ર કોઈ નિર્ધારિત સોદા અથવા સોદાઓ માટે, જે વર્ષમાં ચારથી વધુ ન હોય, કાર્ય કરવાની ઇચ્છા ધરાવતો વ્યક્તિને, બજાર સમિતિ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે તેવી, પરંતુ રૂપિયા ૨૦ ની મહત્તમ મર્યાદા હેઠળની, ફી ભરવા પર વિશેષ લાઇસન્સ આપવામાં આવી શકે છે.

(૨) આવી અરજી યોગ્ય ફીની રકમ સાથે પ્રાપ્ત થતાં, બજાર સમિતિ જરૂરી ગણાતી તેવી પૂછપરછ કર્યા બાદ અને અરજદાર દ્વારા અધિનિયમ, નિયમો અને

ઉપનિયમોની જોગવાઈઓનું પાલન કરવા તેમજ આવી પરવાનગી ધારણ કરવા માટે બજાર સમિતિ દ્વારા નિર્ધારિત કરવામાં આવેલી અન્ય શરતોનું પાલન કરવા સંમત થવા પર, તેને માગેલી પરવાનગી આપી શકે છે.

(૩) ઉપનિયમ (૨) માં સમાવાયેલ કોઈપણ બાબત હોવા છતાં, બજાર સમિતિ તેની મતાનુસાર જે કોઈ વ્યક્તિ દિવાળિયું હોય અથવા જેની બજાર વિસ્તારમાંની પ્રવૃત્તિઓ બજારના કાર્યક્ષમ સંચાલનને પ્રોત્સાહન આપે તેવી સંભાવના ન હોય અથવા બજાર સમિતિના નિયંત્રણ હેઠળના બજારના સુચારુ સંચાલનમાં અવરોધ ઉભો કરે તેવી સંભાવના હોય, તેને પરવાનો આપવાનો અથવા તેનું નવીનીકરણ કરવાનો ઇનકાર કરી શકે છે.

(૪) પરવાનો એક વર્ષની અવધિ માટે આપવામાં આવશે, ત્યારબાદ તે બજાર સમિતિ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે તેવી રૂપરેખામાં લેખિત અરજીએ, અને ઉપનિયમ (૨) માં ઉલ્લેખિત એવી તપાસો, જે જરૂરી માનવામાં આવે, કર્યા પછી તેમજ નવા પરવાના માટે ચુકવવાપાત્ર સંપૂર્ણ ફી ચુકવ્યા બાદ નવેસરથી નવીકરણ કરી શકાય છે. પરંતુ શરતે કે, અગાઉ સ્થગિત અથવા રદ કરવામાં ન આવે તો, બધા પરવાના જારી થયાની તારીખથી અનુસરતા ૩૦મી સપ્ટેમ્બર સુધી અમલમાં રહેશે.

(૬) કોઈ વ્યક્તિએ જે માટે તે પરવાનો ધરાવે છે તે સિવાયનો ધંધો કરવાનો હક્કદાર ગણાશે નહીં.”

૨૦. ઉપનિયમ (૨) બજાર સમિતિને આવશ્યક માનવામાં આવે તેવી પૂછપરછ કરવાની તથા પરવાનો મેળવવા માટે અરજી કરનાર વ્યક્તિ અધિનિયમ, નિયમો, ઉપનિયમો અને બજાર સમિતિ દ્વારા નિર્ધારિત કરવામાં આવતી અન્ય શરતોનું પાલન કરવા સંમત છે કે કેમ તે સુનિશ્ચિત કરવાની સત્તા આપે છે. ઉપનિયમ (૩) અપ્રતિબંધક જોગવાઈથી શરૂ થાય છે, જે દર્શાવે છે કે બજાર સમિતિને એવી કોઈપણ વ્યક્તિને પરવાનો આપવા અથવા તેનો નવોકરણ કરવા ઈનકાર કરવાની સંપૂર્ણ વિવેકસત્તા છે, જે તેની દૃષ્ટિએ દેણાદારિયાથી સક્ષમ ન હોય અથવા જેના બજાર વિસ્તારની અંદરના વ્યવહારો બજારના કાર્યક્ષમ સંચાલનને પ્રોત્સાહન આપવાના સંભવિત ન હોય અથવા બજાર સમિતિના નિયંત્રણ હેઠળના બજારના સુચારુ કાર્યમાં અવરોધ સર્જવાના સંભવિત હોય.

૨૧. ઉપનિયમ (૨) હેઠળ કલ્પાયેલ તપાસોમાં લાઈસન્સના નવીનીકરણ માટે અરજદાર વ્યક્તિએ અધિનિયમ, નિયમો અને બાય-લોઝની જોગવાઈઓ તથા મંજૂર કરાયેલ લાઈસન્સની શરતોનું પાલન કર્યું છે કે કેમ તે જાણવા માટેની તપાસનો પણ સમાવેશ થઈ શકે છે. તેથી, આવી તપાસ બજાર સમિતિને તે વ્યક્તિને હિસાબના પુસ્તકો બજાર સમિતિ સમક્ષ ઉપલબ્ધ કરાવવા કહેવા માટે અધિકૃત બનાવે છે, જેથી એ જાણી શકાય કે અધિનિયમ, નિયમો, બાય-લોઝ અને લાઈસન્સની શરતોનું યોગ્ય પાલન કરતાં, તેણે બજાર વિસ્તારમાં વેચાણ અને ખરીદીના વ્યવહારો હાથ ધરેલા તમામ સમયગાળાઓ માટે પૂર્ણ બજાર સેસ

ચુકવવાની પોતાની ફરજ નિભાવી છે કે નહીં. હકીકતમાં, નિયમોના નિયમ ૫૮ અને ૫૯ લાઇસન્સધારક માટે હિસાબના પુસ્તકો રજૂ કરવાનું અથવા બજાર સમિતિ સમયાંતરે જે રીતે નિર્દેશ કરે તે મુજબ નિયત સમયાંતરે રિટર્ન્સ રજૂ કરવાનું ફરજિયાત બનાવે છે. નિયમોની આ જોગવાઈઓ પરથી એવું કહી શકાય કે લાઇસન્સના નવીનીકરણ માટે અરજી કરનાર વ્યક્તિએ કોઈપણ સમયગાળા માટે બજાર ફી ની ચુકવણી ટાળી છે કે કેમ તે જાણવા માટે, બજાર સમિતિને પોતાની તપાસ માટે તે વ્યક્તિ પાસે કોઈપણ સમયગાળાના હિસાબના પુસ્તકો રજૂ કરાવવા કહેવું હંમેશા ખુલ્લું છે. તેથી, એવું જણાય છે કે એક વર્ષથી વધુ સમયગાળા માટે લાઇસન્સના નવીનીકરણ માટે અરજી કરનાર વ્યક્તિઓના હિસાબના પુસ્તકોની તપાસ માંગવામાં બજાર સમિતિને પ્રતિબંધિત કરવામાં આવી નથી. હકીકતમાં, માત્ર તે જ કૃત્યોને પ્રતિબંધિત ગણાવી શકાય કે જેઓ અધિનિયમ અને નિયમોની જોગવાઈઓથી અધિકૃત ન હોય. તેમ છતાં, ઉપર ચર્ચાયેલ મુજબ, માત્ર ઉપનિયમ (૨) જ બજાર સમિતિને લાઇસન્સ મંજૂર કરવા માટે જરૂરી હોય તેવી તમામ તપાસો કરવાની વ્યાપક સત્તાઓ આપે છે એટલું જ નહીં, પરંતુ નિયમ ૫૬નું ઉપનિયમ (૩), તથા નિયમોના નિયમ ૫૮ અને ૫૯ પણ બજાર સમિતિને જરૂરી વિવેકાધિકારનો ઉપયોગ કરવાની વધુ સત્તા આપે છે, જેમાં લાઇસન્સના નવીનીકરણ માટે અરજી કરનાર વ્યક્તિના હિસાબના પુસ્તકોની એક વર્ષથી વધુ સમયગાળા માટે પણ તપાસ કરવાનો સમાવેશ થાય છે.

૨૨. પરિસ્થિતિના આવા દષ્ટિકોણે, હિસાબની પુસ્તકોની તપાસ માટે પરવાનામાં રહેલી શરતનો એવો અર્થ કાઢી શકાય કે તે પરવાના ના નવીનીકરણ માટે અરજદાર વ્યક્તિની હિસાબની પુસ્તકોની તપાસ કરવાની બજાર સમિતિની સત્તા અથવા અધિકારને માત્ર એક વર્ષ સુધી મર્યાદિત કરે છે, એવી દલીલ સ્વીકારી શકાય તેવી નથી. અધિનિયમ અથવા નિયમોમાં એવો કોઈ વિશિષ્ટ પ્રતિબંધ નથી કે જે બજાર સમિતિને પરવાના ના નવીનીકરણ માટે અરજદાર વ્યક્તિની એક વર્ષથી વધુ અવધિની હિસાબની પુસ્તકોની તપાસ માંગવાથી રોકે અને તેથી, બજાર સમિતિને જે અવધિ યોગ્ય લાગે તે અવધિ માટે હિસાબોની તપાસ માંગવી હંમેશા ખુલ્લી છે. તેથી, હાલના કેસમાં, અરજદારના પરવાના ના નવીનીકરણ માટેની અરજીનો નિર્ણય કરવા માટે બજાર સમિતિએ અરજદારને તેની તપાસ માટે નવ વર્ષની અવધિના તેના હિસાબો રજૂ કરવા જણાવ્યું તેમાં અદાલતને કોઈ અયોગ્યતા અથવા મનસ્વીપણું જણાતું નથી.

૨૩. ઉપર દર્શાવેલ કારણોસર, અરજી નામંજૂર કરવામાં આવે છે. નોટિસ રદ કરવામાં આવે છે.

(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી સી.એલ. સોની)

એ.એન.વ્યાસ

*The translation of this judgment has been provided by M/s
Hyperlink E-Solutions Pvt. Ltd.*

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====